

Gnosis och asketism

Svar till Håkan Blomqvist

Håkan Blomqvist inleder sin artikel "Gnosis och asketism — några kommentarer till antroposofins människosyn" i Folkvett 1/90 med att citera från min broschyr "Waldorf-skolans kursplan — ett möte mellan inre och yttre verklighet". Blomqvist skriver: "Något förbryllad blir säkert den förälder som i avsnittet om puberteten finner kommentaren '...maktlystnad och erotik, vår tids gissel.' — För den normala vardagsmänniskan är erotik inte ett gissel, utan en källa till glädje och njutning."

Texten har funnits i sju år och sålts i tusentals exemplar. Nästan den förste "förbryllade normale läsare" som reagerat som Blomqvist och hört av sig är han själv. Förklaringen är enkel. Blomqvist skriver flitigt och alltid för att misskreditera antroposofin. Mängden av citat och en välutvecklad notapparat ger ett vederhäftigt intryck. Men går man genom källhänvisningarna — och vilken redaktör har möjlighet till det? — så finner man till sin häpnad att texterna oftast säger annat än Blomqvist påskiner, ibland rentav motsatt. En grundlig 10-sidig genomgång av Blomqvists citatteknik gjordes i våras i nummer 2/90 i norrsa human-etiska tidskriften "Humanist" av Niels-Magnus Bugge, "En avslörer avslörer seg selv".

Hela min skrift går ut på att visa att waldorfpedagogik är "fostran för frihet", från läsningar, styrning, auktoritetsbundenhet. I avsnittet om puberteten vill jag visa "jordemognaden" som en livsbefrämjande utveckling:

"Genom alla tidigare år har skolan försökt väcka ett brett världsintresse, kärlek till världen och människan. Där detta lever minskar pubertetsproblemen och fixeringen i den egna organismens begärsvärld hindras. I annat fall vaknar maktlystnad och erotik, vår tids gissel. Puberteten innebär mer än ett frigörande av fortplantningskrafter, eftersom samtidigt tankekraften frigörs och ställs till personlighetens förfogande." Jordemognad anger detta.

Det är fixering i begärsvärlden wal-

dorfpedagogiken vill lösa genom brett världs-intresse, kärlek till världen och människan, så att pubertetens kärlekskrafter ställs till personlighetens förfogande i frihet. Vår tid har så lite av denna människo- och världs-kärlek, därför förvandlas krafterna i negativ riktning, erotik och maktbegär blir tyranni — "sexualitetens tyranni" för att tala med Brecht. Den sunda erotiken deformeras, förbinds med maktimpulser och ett våld som njutningsfullt konsumeras i den mörka porrmarknaden med sin förnedring av kvinnor och barn med sadistiska inslag. Ett studiebesök i en videobutik avslöjar var vi står — långt från erotik som sund livskraft och glädje.

Birger Ledin, naturläkaren från Salt-sjöbaden, framhöll att han inte var antroposof. Ledin var familjen Blomqvists husläkare och han varnade för choklad för att den ledde till onani. Nu förvränger Blomqvist detta till att Ledin var antroposofisk läkare och att waldorfskolorna varnar för choklad. En annan källa Blomqvist uppger är "steinerlärlungen Max Heindel" en lärlunge Steiner själv tog avstånd från och som är nästan okänd hos oss. Annat exempel: Skolfesten på Kristoffersskolan hade ordnats med kollegiet och inte mot det. Antroposofi är inte dogmsystem. Steiners utsagor skall prövas på livet självt. Kan man inte det så avvaktar man.

Hans Möller

Svar till Hans Möller

Detta får bli mitt sista inlägg i den antroposofiska debatten. Jag har under snart två år presenterat grundläggande kritik av antroposofins världsbild och människosyn. Det finns ingen anledning att gå i svaromål mot Hans Möllers påståenden. Antroposofier tycks generellt oförmögna att kunna läsa in-
nantill eller stå för en klar åsikt. Flummigheten i tänkandet är påfallande.

Låt mig i stället kort sammanfatta kritiken från artiklarna "Ockultismen som blev rumsren" samt "Tio skäl för skolpolitiker att säga nej till waldorfskolor":

1. Det kunskapsteoretiska misstaget

Antroposofin, eller andevetenskapen som den också kallas, är ingen vetenskap

utan en tro på en magisk världsbild skapad ur Rudolf Steiners visioner och auditioner, dvs skådande i andevärlden. Antroposofin representerar uppenbarelskunskap i motsats till vetenskapens kunskap, som kan kontrolleras av alla.

2. Den sociala och politiska faran

Antiintellektualism och nyandlighet är starka trender i dagens samhälle. Antroposofin och waldorfpedagogiken är något av ideologiska spjutspetsar i denna förskjutning till magiskt tänkande och kunskapsrelativism. Skolöverstyrelsen, som öppnat dörren för konfessionsskolor, får ta på sig en del av skulden för kunskapsbegreppets urholkning. Med stödet till waldorfskolor ger Skolöverstyrelsen indirekt sitt stöd till övermänniskoideal, ras- och blodmystik, demontro, astrologi och magiskt tänkande. Trenden är ytterst ett hot mot demokrati. När man inte längre kan kontrollera att kunskap är kunskap, så hamnar man i andlig auktoritetstro, vilket i politiska termer är lika med teokrati.

3. Den psykologiska faran

Genom att demonisera delar av känslolivet och predika ett asketiskt livsideal lägger antroposofin grunden för neuroser och andra psykologiska problem. "Andevetenskapens" förfiningssyndrom sätter människor i känslomässiga tvångströjor.

Framgången för den antroposofiska världsbilden är ett tragiskt tecken på förnuftets kris. Det är dags för skolpolitiker, journalister och intellektuella att lära sig skilja på uppenbarelskunskap och vetenskaplig kunskap.

Håkan Blomqvist

Skeptikergrupper i Sovjetunionen

Den nya öppenheten i Sovjetunionen har, vid sidan av alla sina positiva effekter, bland annat för forskningen, släppt fram en smärre flodvåg av UFO:n, astrologi, paranormala fenomen och helbrägdagörelse. En motreaktion har nu kommit i form av två nya skeptikergrupper, som har kontakt med CSICOP och som även i övrigt avser att samarbeta med västliga skeptikergrupper.

von Däniken i Australien

Erich von Däniken, som gjorde stor lycka för ett tjugotal år sedan med sina böcker om forntida astronauter, besökte nyligen Australien för att filma fornminnen och hålla föredrag. Föredragsturnén blev emellertid mycket dåligt besökt. På två ställen hyrdes (optimistiskt nog) lokaler som rymmer cirka 2 000 personer, men på det ena stället kom endast 200 personer och på det andra 130. Biljettintäkterna kan inte ha täckt lokalhyran. De australiska skeptikerna drar slutsatsen att von Däniken nu är tämligen "ute", till stor del på grund av att hans påståenden tillbakavisats på ett både grundligt och slagkraftigt sätt. (Källa: NIVFO-bulletin nr 3, 1990)

Besvärligt för astrologer

Nort Texas Sceptic (nr 4, 1990) rapporterar att astrologerna i USA är missnöjda med hur astrologi har behandlats av massmedia under den senaste tiden. Sedan det avslöjats att Nancy Reagan anlidade en astrolog har astrologi visserligen uppmärksamrats mer än tidigare, men påfallande ofta på ett nedsättande och förlöjligande sätt.

Astrologin har dock fortfarande ett starkt stöd i den amerikanska befolkningen. En undersökning visar att 38 % av USAs befolkning ansåg astrologi vara "vetenskaplig". Sex procent brukar ändra sina planer för att anpassa sig till horoskopet.

Det finns stora pengar i astrologin. Vid "Second World Conference of Astro-Economics", som hölls i Chicago sommaren 1970, presenterade företaget Astrolabe ett nytt och mer "avancerat" astrologiskt datorprogram som man säljer för 1 195 \$US.

Blir man frisk av Kristen Vetenskap?

Mary Baker Eddy, grundaren av Kristen Vetenskap (Christian Science) hävdade att